

Ed og Løfte paa den lutheriske Betsjendelse og Konfession, dog ikke derved er istand til at beskytte Menigheden, om jeg saa maa sige, for de Lærdomme, som ikke ere i Overensstemmelse dermed. Jeg behøver ikke at henvisse til den Tid, da Præsterne talte om Kartoffelavl og Sigt i Kirkerne; det er Noget, der vil være i frisk Minde fra den Tid, da Rationalismen sad i Højsædet. Konfessionen var ikke istand til at beskytte Menighederne, og de søgte da hen til Domstolene; jo, der vilde de saa en god Opreisning! Naar Præsten sagde, at han havde lært i Overensstemmelse med Forsyn, Fornuft og Udødelighed, maatte Domstolene sige: Det er en meget god Lærdom. Jeg ønsker ikke Præsterne bundne; jeg ønsker tværtimod, at vi skulle komme hen til Præstefrihed, og at Præsterne kunne forkynde, hvad de selv ville; thi jeg indser ikke, at nogen Betsjendelse eller nogen Etsaflæggelse har været istand til overhovedet at holde dem til en bestemt Være, og Intet er fordærveligere, end at en Menighed skal have den Bevidsthed, at Præsten kun taler saaledes, fordi han har aflagt en Ed eller afgivet et Løfte derom. Skulde Præsterne have den Frihed, som de bitterlig faktisk have havt, som det har vist sig i Rationalismens Tid, maa Menigheden ogsaa have en Ret til at værges sig derimod, og denne Ret finder jeg udtrykt i det af Mindretallet under Nr. 17 stillede Forslag, i de Paragrafer, det der har fremstillet. Det er ganske rigtigt, hvad det ærede Medlem for Viborg Amts 1ste Valgfreds (Chr. Jensen) udtalte, at det er meget vanskeligt at faa en Præst affædiget, og jeg finder det meget rigtigt, at der er Vanskelighed tilstede derved. Jeg mener overhovedet, at Vædringsforslaget vil udøve et saa stærkt indirekte Tryk, at det ikke saameget vil blive benyttet direkte; det vil udøve et indirekte Tryk paa Præsterne til stadig at holde sig vaagne og til stadig at være de tjenende og veiledende Mænd i Menigheden. — Med Hensyn til den sidste Paragraf i det Vædringsforslag, som er forelaaet af Mindretallet, skal jeg kun bemærke, at jeg ikke tror, det er rigtigt, naar man vil lade Pensionen udrede af hele Menigheden. Jeg tror, det vilde være rigtigere, at den blev

udredet blot af dem, der vedvarende stemte for at blive af med Præsten. Jeg finder det nemlig ikke rigtigt, at de, som have modsat sig dette, skulle være med til at bidrage til at pensionere ham; men det er Noget, der kan ændres inden 3die Behandling. Jeg maa erkende, at det Princip, der er nedlagt i Vædringsforslaget, er et frugtbart Princip, og om det end er Udskilligt derved at ændre, skal jeg med Glæde stemme derfor, saaledes som det er os forelagt.

Notvitt: Det er ikke for at tale imod Vædringsforslaget under Nr. 17, jeg har begjært Ordet; men det er i Anledning af de Udtalelser, vi nu hørte af det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen). Han gjør sig til Dolk for Meget her i Sagen; men jeg skal ikke negte, at han ofte derved røber lidt politisk Uklogskab, og det tror jeg netop ogsaa, at han gjør ved her at stille sig frem som Dolk for dette Forslag. Da det ærede Medlem ellers ikke pleier at holde sig tilbage, turde det nemlig maasse ventes, at han vilde arbejde paa at gjøre det Samme gjældende her i Thinget med Hensyn til Skolelærerne, som han nu gjorde gjældende med Hensyn til Præsterne; men jeg tror ikke, at han derved vilde erhverve sig stor Tak fra den Stand, han selv tilhører.

Th. Nielsen: Det personlige Angreb, som det ærede Medlem nu rettede paa mig, bryder jeg mig ikke om; han er jo ikke sat til Dommer over mig, og vi have hver Bort at passe. Forøvrigt skal jeg sige, at jeg er fuldt villig til at gjøre det samme Princip gjældende for Skolelærernes Vedkommende. Vi sidde ikke her for at tale Stænders og Standsinteressers Sag, og om det, vi her sige, er behageligt eller ikke for Nogen, er mig ligegyldigt; det bryder jeg mig kun lidt om, thi vi sidde her kun som Folkethingsmænd.

Formanden: Spørgsmaalet om Skolelærerne foreligger jo ikke her idag.

Sylv. Jørgensen: Jeg kan ikke undlade, inden denne Forhandling sluttes, at sige